

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/72/2013
Identifikačné číslo spisu:	5013200036
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5013200036.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: X. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G. XXX, zastúpeného JUDr. Andrejom Bryjom, advokátom, AK so sídlom v Námestove, Hviezdoslavova 49, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia, o zvýšenie sumy starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/9/2013-25 zo dňa 24. júna 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/9/2013-25 zo dňa 24. júna 2013, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 6. decembra 2012, ktorým odporkyňa Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento úrazovej renty v roku 2013, zvýšila navrhovateľovi od 1. januára 2013 starobný dôchodok na 75,50 € mesačne.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne i konanie, ktoré mu predchádzalo v súlade s ust. § 250l O.s.p. a dospel k záveru, že opravnému prostriedku navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Podľa čl. 20 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení z 29. októbra 1992 (ďalej len „Zmluva“) doby zabezpečenia získané pred dňom rozdelenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky sa považujú za doby zabezpečenia toho zmluvného štátu, na ktorého území mal zamestnávateľ občana sídlo ku dňu rozdelenia Českej a Slovenskej federatívnej republiky alebo naposledy pred týmto dňom.

Podľa čl. 11 ods. 1 Zmluvy rozsah a spôsob hodnotenia dôb zabezpečenia sa spravujú právnymi predpismi toho zmluvného štátu, v ktorého dôchodkovom zabezpečení sa tieto doby získali a ustanoveniami čl. 20 tejto zmluvy. Podľa čl. 11 ods. 2 Zmluvy, ak vznikne osobe zúčastnenej na dôchodkovom zabezpečení na území obidvoch zmluvných štátov nárok na dôchodok v jednom alebo v obidvoch zmluvných štátoch len s prihliadnutím na doby zabezpečenia získané na vlastnom území, poskytne taký dôchodok príslušný nositeľ zabezpečenia tohto zmluvného štátu.

Krajský súd uviedol, že navrhovateľovi bol rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXX-XXX zo dňa 20. apríla 1999 podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a čl. 11 Zmluvy medzi SR a ČR o sociálnom zabezpečení priznaný od 1. júna 1998 starobný dôchodok v sume 921 Sk mesačne. V uvedenej sume bola zahrnutá úprava podľa zákona č. 357/1997 Z. z. Od júla 1998 bol starobný dôchodok navrhovateľa zvýšený podľa zákona č. 132/1998 Z. z. na sumu 995 Sk mesačne. Navrhovateľ od 1. apríla 1969 až do 31. Marca 1993 bol zamestnaný v Českej republike, k 31. decembru 1992 mal zamestnávateľ navrhovateľa (VOKD Karviná) sídlo na území Českej republiky. Pre nárok a výšku dôchodku bolo navrhovateľovi započítané v Slovenskej republike 1884 dní, v Českej republike 11 600 dní, spolu 13 484 dní. Dôchodok mu bol vymieraný z obmedzeného priemerného mesačného zárobku 3966 Sk, ktorý dosiahol v rokoch 1989, 1990, 1991, 1992 a 1994. Dôchodok zodpovedajúci súčtu dôb zamestnania v obidvoch zmluvných štátoch je podľa predpisov o sociálnom zabezpečení platných v Slovenskej republike 3610 Sk mesačne. Z tejto sumy je čiastkový starobný podiel, ktorý zodpovedá pomeru doby zamestnania získanej v Slovenskej republike k úhrnnej dobe zamestnania v obidvoch zmluvných štátoch. Koeficient na určenie sumy čiastkového starobného dôchodku v hodnote 0,13972000 bol určený ako podiel dôb obdobia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a úhrnu dôb zhodnotených na nárok a teoretickú sumu starobného dôchodku. Rozhodnutím Českej správy sociálneho zabezpečenia z 29. októbra 1998 bol navrhovateľovi priznaný od 1. júna 1998 starobný dôchodok v sume 5895 Kč mesačne za obdobie dôchodkového poistenia získané do 23. decembra 1998.

Navrhovateľ v konaní nenamietal spôsob výpočtu starobného dôchodku, ale domáhal sa toho, aby mu bol zvýšený v zmysle § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z. o celú sumu 11,20 €.

Krajský súd námietku navrhovateľa, že rozhodnutie o zvýšení jeho starobného dôchodku od 1. januára 2013 o čiastku 1,60 € považuje za diskriminačné, nepovažoval za dôvodnú, lebo odporkyňa nezaobchádzala s navrhovateľom odlišne, ako s inými dôchodcami, ktorí sa ocitli v podobnej situácii. Rozdelenie spoločného štátu a vznik dvoch samostatných nástupníckych štátov je osobitnou historickou okolnosťou s obmedzeným časovým účinkom na právne vzťahy, ktoré vznikli počas trvania spoločného štátu. Pokiaľ navrhovateľ namietal, že ust. § 82 ods. 13 zákona je v rozpore s Ústavou SR, čl. 12 ods. 1, 2 a čl. 39 ods. 1, toto jeho tvrdenie je nepodložené. Sociálna poisťovňa pri určení výšky starobného dôchodku bola povinná postupovať podľa ustanovení právnych predpisov a medzinárodných zmlúv platných na území Slovenskej republiky. Pokiaľ navrhovateľ vo všeobecnosti poukázal na momenty občianskej nerovnosti v hmotnom zabezpečení v starobe, krajský súd poznamenáva, že nie je v pôsobnosti súdov stanoviť zákonné medze primeraného hmotného zabezpečenia v starobe podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy SR. Tiež poukázal na skutočnosť, že sociálne práva uvedené v ústavnom texte sú značne ekonomicky a politicky podmienené. Pokiaľ odporkyňa sumu zvýšenia starobného dôchodku navrhovateľa určila s prihliadnutím na doby poistenia získané v cudzine v súlade s ust. § 82 ods. 13 zákona v znení zákona č. 252/2012 Z. z., rozhodla v súlade so zákonom. Starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný v sume patriacej len za obdobie dôchodkového poistenia získanej podľa právnych predpisov Slovenskej republiky. Hodnota pomernej časti, v ktorej sa priznal čiastkový starobný dôchodok podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, je uvedená v rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku zo dňa 20. apríla 1999. Suma zvýšenia 1,60 € bola určená tak, že pevná suma zvýšenia starobného dôchodku, t. j. 11,20 € sa vynásobila číslom 0,13972000, ktoré predstavuje pomernú časť dôchodku patriacu za obdobie dôchodkového poistenia získané podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Krajský súd nepovažoval za dôvodný návrh navrhovateľa na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p., a preto ho zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie prostredníctvom právneho zástupcu a žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p., kde sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Uviedol, že od začiatku namietal výpočet starobného dôchodku. Postup odporkyne, ktorým podľa § 1 opatrenia č. 329/2012 Z. z. zvýšila navrhovateľovi starobný dôchodok o 1,60 € mesačne považuje za diskriminačný, nakoľko ako občan Slovenskej republiky má rovnaké životné náklady, pretože žije na Slovensku ako tisíce ďalších dôchodcov. V prípade, že vláda SR rozhodne, že potreby dôchodcov sa zvýšili o 11,60 €, je protiústavné, aby to správny orgán znižoval.

Poukázal na to, že má vedomosť o tom, že viacerí dôchodcovia podali rovnaké odvolania voči rozhodnutiam odporkyne. Navrhovateľ chce cez toto podanie poukázať na nerovnaké zaobchádzanie s dôchodcami, ktorí roky svojho života strávili prácou v Českej republike a teraz ich každá strana odkazuje na tú druhú. Ustanovenia zákona sú protiústavné.

Opakovane poukázal na skutočnosť, že krajský súd mal konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O.s.p.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Odporkyňa má za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia odporkyne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Ako bo zistené, navrhovateľovi bol priznaný právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXX-XXX zo dňa 20. apríla 1999 starobný dôchodok od 1. júna 1998 aj podľa Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, t.j. s prihliadnutím na doby zamestnania získané podľa právnych predpisov Českej republiky.

Z dôvodu, že navrhovateľ získal obdobia dôchodkového poistenia v cudzine, starobný dôchodok mu bol priznaný ako podiel, ktorý zodpovedá pomeru obdobia dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky k úhrnu dôb hodnotených na nárok a teoretickú sumu starobného dôchodku. Koeficient na určenie sumy „čiasťkovaného" starobného dôchodku v sume 0,13972000 bol určený ako podiel dôb obdobia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky a úhrnu dôb hodnotených na nárok a teoretickú sumu starobného dôchodku.

Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku navrhol preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporkyne zo dňa 6. decembra 2012, č. XXX XXX XXXX, ktorým mu bola zvýšená suma starobného dôchodku o 1,60 € mesačne.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia zákona, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 v spoj. s § 250i ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p.

konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia.

Suma zvýšenia starobného dôchodku navrhovateľa bola určená s prihliadnutím na doby poistenia získané v cudzine. Podľa § 82 ods. 13 zákona v znení zákona č. 252/2012 Z. z. sa dôchodková dávka, ktorej suma bola určená s prihliadnutím na obdobie dôchodkového poistenia získané v cudzine podľa osobitného predpisu alebo podľa medzinárodnej zmluvy, zvýši o pomernú časť pevnej sumy zvýšenia, ktorá zodpovedá pomernej časti, v akej sa priznal čiastkový dôchodok podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný v sume patriacej len za obdobie dôchodkového poistenia získané podľa predpisov Slovenskej republiky. Hodnota pomernej časti, v ktorej sa priznal čiastkový starobný dôchodok podľa právnych predpisov Slovenskej republiky, bola uvedená v rozhodnutí o priznaní tohto dôchodku. Suma zvýšenia 1,60 € mesačne sa určila tak, že pevná suma zvýšenia starobného dôchodku 11,20 €, sa vynásobila číslom 0,13972000, ktoré predstavuje pomernú časť dôchodku patriacu za obdobie dôchodkového poistenia získané podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

V konaní súdu taktiež odvolací súd nezistil žiadne nesprávnosti, na ktoré navrhovateľ poukazoval vo svojom odvolaní.

Podľa názoru odvolacieho súdu nebol v konaní daný dôvod na prerušenie konania ohľadne vyslovenia neústavnosti zákonného ustanovenia citovaného zákona o sociálnom poistení.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné, a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.